

EL LLENGUATGE

Els plurals (II)

Els mots d'origen estranger ofereixen a vegades algun dubte quant a la forma que han de revestir en el plural, especialment, tal com deïem ahir, els acabats en *a* àtona, car, com és ben sabut, aquests mots —noms i adjectius— en la formació del plural canvien aquesta *a* en *e*. En principi, la inclusió d'un mot en els diccionaris de la llengua sense cap indicació especial, encara que es tracti d'un manlleu d'una altra llengua, hauria d'eliminar qualsevol dubte sobre el seu comportament gramatical: no caldria sinó observar les normes generals, a les quals aquell mot se sotmet des del precís instant en què es considera que entra a formar part del nostre cabal lèxic. El fet, però, és que sovint els dubtes persisteixen, tant perquè alguns d'aquests mots continuen essent usats en molts casos, i no pas per persones llegues en la matèria, com uns mots estrangers, sense subjecció a les nostres normes gramaticals, com perquè molts d'ells no figuren encara recollits als nostres diccionaris i han d'ésser tractats, per tant, com a mots estrangers.

Un mot no recollit encara al Diccionari Fabra però que trobem ja al Diccionari de l'Enciclopèdia és el substantiu *saga*, d'origen escandinau, que designa les antigues llegendes èpiques dels pobles del nord d'Europa. El fet d'haver inclòs aquest nom en una obra com el Diccionari de l'Enciclopèdia, en peu d'igualtat amb tots els altres mots d'aquest repertori, vol dir que per a la formació del plural s'ha de subjecter a les mateixes normes que els noms anàlegs, com *amiga* o *obaga*, per més que aquest mot sigui usat, en el plural, com una forma invariable: *les saga nòrdiques*. I, de fet, en l'article que hi dedica la Gran Enciclopèdia Catalana, sembla talment que hom hagi evitat d'usar-lo en plural. En canvi, l'hi trovem a l'article *islandès*, d'acord amb el que hem indicat: *les sagues*. I com a cas oposat esmentaríem el de *tanka*, nom d'una determinada composició estròfica d'origen japonès, introduïda per Carles Riba en la nostra lírica. El Diccionari de l'Enciclopèdia ja el recull, però l'assenyala encara amb un asterisc, que indica que no és cap mot català. Això justifica que el seu plural sigui usualment escrit *tankas*, amb l'addició de la *s* però sense flexió, tal com veiem a l'article més llarg que hi dedica l'Enciclopèdia. Cal convenir, però, que una nota més explícita no hauria de permetre el dubte del simple consultant del Diccionari.